

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 19 marca 2021 r.

P-1.4131.90.2021.EM

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, poz. 1378)

stwierdzam nieważność

§3 i §4 uchwały Nr XXVI/756/21 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 lutego 2021 r. w sprawie zwolnienia z opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych za 2021 r. przedsiębiorców prowadzących punkty sprzedaży na terenie Gminy Miasto Szczecin i zwrotu części tej opłaty.

Uzasadnienie

W dniu 23 lutego 2021 r. Rada Miasta Szczecin podjęła uchwałę Nr XXVI/756/21 w sprawie zwolnienia z opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych za 2021 r. przedsiębiorców prowadzących punkty sprzedaży na terenie Gminy Miasto Szczecin i zwrotu części tej opłaty. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie akt ten wpłynął w dniu 1 marca 2021 r.

Materialnoprawną podstawę badanego aktu stanowią przepisy art. 31zzca ust. 1 i ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹. Zgodnie z ich treścią odpowiednio:

1. Rada gminy może, w drodze uchwały, zwolnić z opłaty, o której mowa w art. 11¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, należnej w 2020 r. lub w 2021 r. lub przedłużyć termin na jej wniesienie.

2. W przypadku zwolnienia z opłaty, rada gminy, w uchwale, o której mowa w ust. 1, może przyznać zwrot określonej części opłaty pobranej od przedsiębiorców, którzy wnieśli jednorazowo opłatę:

1) za rok 2020 w terminie do dnia 31 stycznia 2020 r.;

2) za rok 2021 w terminie do dnia 31 stycznia 2021 r.

W myśl z kolei, art. 31zzca ust. 4 cyt. ustawy Przepisu ust. 1 nie stosuje się do opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Aby w sposób prawidłowy odkodować granice przyznanego organowi stanowiącemu gminy upoważnienia wynikającego z ww. regulacji niezbędne jest sięgnięcie do unormowań

¹ Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842 z późn. zm.).

zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi². Otóż, zgodnie z art. 11¹ ust. 1 tego aktu gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18 ustawy. Wysokość opłaty, w zależności od ilości sprzedaży jest stała bądź wynosi określony procent wartości sprzedaży w roku poprzednim (art. 11¹ ust. 2, ust. 5 i ust. 6 ustawy). Opłata jest wnoszona na rachunek gminy w każdym roku kalendarzowym objętym zezwoleniem w trzech równych ratach w terminach do 31 stycznia, 31 maja i 30 września danego roku kalendarzowego lub jednorazowo w terminie do 31 stycznia danego roku kalendarzowego (art. 11¹ ust. 7 ustawy).

Skoro zatem, obowiązek wniesienia przez przedsiębiorcę opłaty, o której mowa wyżej, jak też terminy jej wniesienia (całości bądź poszczególnych jej rat), wynikają wprost z mocy ustawy, to kompetencja rady miejskiej do zwolnienia przedsiębiorców z obowiązku wniesienia opłaty, jak też przyznanie zwrotu części opłaty wniesionej przez przedsiębiorcę w całości, następuje niewątpliwie w oparciu o uchwałę mającą moc powszechnie obowiązującą. Taka uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a w efekcie musi odpowiadać wymogom, jakie prawo stawia w odniesieniu do zasad tworzenia i obowiązywania systemu źródeł prawa. W stosunku do aktów prawa miejscowego istotne znaczenie ma norma zawarta w art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej³, który stanowi, że organy samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej ustanawiają akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawach. Uwzględniając hierarchiczność źródeł prawa akty tego typu mają charakter zależny od źródeł prawa wyższego rzędu, czego konsekwencją jest stanowisko, że nie mogą normować ani modyfikować materii zawartych w aktach wyższego rzędu, a nadto, nie mogą naruszać granic delegacji ustawowej.

Tak sformułowanych wymogów nie spełnia uchwała Nr XXVI/756/21, ponieważ Rada Miasta Szczecin, przekroczyła wytyczony jej ściśle zakres spraw przekazanych do uregulowania przez prawodawcę w powołanym wyżej art. 31zzca ust. 1 i ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W unormowaniach tych bowiem rada została uprawniona do zwolnienia z obowiązku wniesienia opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, przedłużenia terminu jej wniesienia i przyznania zwrotu jej określonej części w przypadku, gdy została ona uiszczona jednorazowo w całości. Tymczasem, Rada Miasta Szczecin postanawiając o przyznaniu przedsiębiorcom zwrotu części (99%) wpłaconej przez nich opłaty należnej w 2021 roku za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (§2), przewidziała przesłanki, jakie musi przedsiębiorca spełnić, by uzyskać zwrot opłaty. W treści kwestionowanych przepisów §3 i §4 uchwały Nr XXVI/756/21 Rada postanowiła bowiem, że warunkiem zwrotu opłaty jest złożenie do Prezydenta Miasta Szczecin przez przedsiębiorcę wniosku w terminie do dnia 31 grudnia 2021 r.

W ocenie organu nadzoru, powyższe działanie, polegające na zróżnicowaniu sytuacji prawnej adresatów norm zawartych w uchwale w zależności od tego, czy dokonają oni określonej przez radę gminy czynności, nastąpiło bez podstawy prawnej. Organ stanowiący gminy został bowiem upoważniony do podjęcia uchwały o jednoznacznie określonej treści, to znaczy do zwolnienia z opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, przedłużenia terminu jej wniesienia oraz przyznania zwrotu określonej części

² Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).

³ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

tej opłaty, jeśli została ona uiszczona w całości jednorazowo. Przyznana mu kompetencja nie obejmuje jednak prawa do formułowania dodatkowych wymogów, jakie przedsiębiorca powinien spełnić, by skorzystać z tego rodzaju ulg, zatem ich wprowadzenie przez Radę Miasta Szczecin należy uznać za naruszenie granic delegacji ustawowej, co stanowi istotne naruszenie prawa.

Mając na uwadze powyższe, konieczne i w pełni uzasadnione jest stwierdzenie nieważności §3 i §4 uchwały Nr XXVI/756/21 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 lutego 2021 r. *w sprawie zwolnienia z opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych za 2021 r. przedsiębiorców prowadzących punkty sprzedaży na terenie Gminy Miasto Szczecin i zwrotu części tej opłaty.*

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

Wojewoda Zachodniopomorski
Zbigniew Bogucki

otrzymują:
- Rada Miasta Szczecin,
- aa.